

A 2018/2019. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
második forduló

LATIN NYELV

Javítási-értékelési útmutató

Fordítási feladat

Hogyan pusztíthat a tűz a szőlőkben? Leginkább úgy, ha a szőlők közé – hogy arra felfussanak – meggondolatlanul ültetnek egy bizonyos fajfajtát.

Neve inter vitis¹ corylum sere, [...] neu ferro laede retunso
semina², neve oleae silvestris insere³ truncos.

Nam saepe incautis pastoribus excidit ignis,
qui furtim pingui primum sub cortice tectus
robora⁴ comprehendit frondesque elapsus in altas
ingentem caelo⁵ sonitum dedit; inde secutus
per ramos victor perque alta cacumina regnat,
et totum involvit flammis nemus, et ruit⁶ atram
ad caelum picea crassus⁷ caligine nubem.

Praesertim si tempestas a vertice⁸ silvis
incubuit glomeratque ferens incendia ventus.

Hoc ubi⁹, non¹⁰ a stirpe valent caesaeque reverti¹¹
possunt atque ima similes¹² revirescere terra;
infelix superat¹³ foliis oleaster amaris.

1 vitis = vites

2 itt: hajtások

3 tudniillik: a szőlősorok közé

4 itt: fatörzs

5 caelo = ad caelum

6 ruit = emittit

7 crassus, tudniillik: ignis

8 a vertice = ab aquilone

9 hoc ubi = hoc ubi contigerit: ha ez bekövetkezett

10 non: a valent-hez és a possunt-hoz egyaránt tartozik. A mondat hiányzó alanya: vites

11 reverti: kihajtani

12 similes: a korábbi állapotukhoz hasonlóan

13 superat = superest

Tájékoztató fordítás

Ne ültess mogyorót a szőlőtövek közé, [...] ne életlen késsel vágd vissza a hajtásokat, és vad olajfákat se telepíts a szőlősorokba.

Ugyanis a hanyag pásztorok miatt gyakran kipattan egy parázs, ami aztán az olajos kéreg alatt titokban, elfedve, először a törzsbe kap bele, majd felkúszva a magas lombokhoz hatalmas ropogással tör az ég felé. Innét aztán győztesen hatalmába keríti az ágakat, a fa magas csúcsait, és az egész ültetvényt lángokba borítja. Szurkos füsttől kövéren fekete felhőt ereget az ég felé. Kiváltképp, ha a vihar észak felől nehezedik rá az erdőkre, és a szél tüzes üszköket hozva kavargog. Ha ez bekövetkezett, akkor nem maradnak életképesek a szőlőtőkék, visszavágva sem képesek újból kihajtani, és a föld mélyéből a (korábbihoz) hasonlóan kizöldülni. Csak a terméketlen, keserű levelű vad olajfa éli túl.

Pontozási útmutató

Neve inter vitis corylum sere,(4) [...] neu ferro laede retunso
semina,(5) neve oleae silvestris insere truncos.(5)

Nam saepe incautis pastoribus excidit ignis,(7)
qui furtim pingui primum sub cortice tectus(7)
robora comprehendit(2) frondesque elapsus in altis(5)
ingentem caelo sonitum dedit;(6) inde secutus(2)
per ramos victor perque alta cacumina regnat,(8)
et totum involvit flammis nemus,(6) et ruit atram
ad caelum picea crassus caligine nubem.(9)

Praesertim si tempestas a vertice silvis
incubuit(9) glomeratque ferens incendia ventus.(6)
Hoc ubi,(1) non a stirpe valent(4) caesaeque reverti
possunt(4) atque ima similes revirescere terra;(4)
infelix superat foliis oleaster amaris.(6)